

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Олексійчук А.Г.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Сукупність загальнодержавних та місцевих податків і зборів, що стягуються в установленому Податковим Кодексом порядку, становить податкову систему України.

Податкове законодавство України складається з:

- Конституції України;
- Податкового Кодексу;
- Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи;
- Міжнародних договорів якими регулюються питання оподаткування;
- Нормативно-правових актів, прийнятих на підставі і для виконання Податкового Кодексу та законів з питань митної справи;
- Рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими Податковим Кодексом [1].

Податковий кодекс України налагоджує відносини, що з'являються у сфері виникнення податків і зборів, встановлює повний їх перелік, що виникають в Україні, утворює порядок адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, права і обов'язки їх посадових осіб при виконанні податкового контролю, а також відповідальність за недотримання податкового законодавства.

Податковий Кодекс не налагоджує питання погашення податкових зобов'язань або стягнення податкового боргу з осіб, на яких є судові процедури, визначені Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", з банків, на яких виникають норми розділу V Закону України "Про банки і банківську діяльність", та погашення зобов'язань з оплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Податок - обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, який стягується з платників податків у відповідності з Податковим Кодексом. [2] При встановленні податку можуть виникати податкові пільги та система їх використання, при цьому обов'язково виділяються такі елементи:

- 1) платники податку;
- 2) об'єкт оподаткування;
- 3) база оподаткування;
- 4) ставка податку;
- 5) порядок обчислення податку;
- 6) податковий період;
- 7) термін і порядок сплати податку;
- 8) строк та порядок подання звітності про обчислення і сплати податку.

Головною метою податкової системи є виникнення стабільної податкової системи, яка б забезпечила достатній обсяг надходжень до бюджетів усіх рівнів, результативне функціонування економіки країни, законний підхід до оподаткування всіх категорій платників податків, а також створення умов для інтеграції України в світове співтовариство.

З давніх часів податки поділялися за методом встановлення на непрямі і прямі. Особливістю такого поділу є теоретична можливість перекладання податків на споживача товарів. Виявляється, що останнім платником прямих податків є той, хто одержує дохід і володіє майном, а останнім платником непрямих податків є споживач товару, який платить податок шляхом надбавки до ціни. Прямі податки відкривають безпосередньо на майно або дохід платника податків, непрямі включені в ціну робіт, послуг, товару.

Збір – обов'язковий платіж до певного бюджету, що стягується з платників зборів, з угодою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі в результаті вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій.[3]

В Україні також встановлюються загальнодержавні та місцеві податки і збори.

Загальнодержавні податки –це податки і збори, затверджені Податковим Кодексом та неухильні від сплати на всій території України, крім деяких, передбачених Податковим Кодексом. А місцеві податки і збори встановлюються відповідно до переліку і в межах крайніх розмірів ставок, визначених Податковим Кодексом, рішеннями сільських, селищних і міських рад у межах їх повноважень, і є неминучими до сплати на території всіх територіальних громад. До таких податків відносяться такі податки і збори: (рис.1)

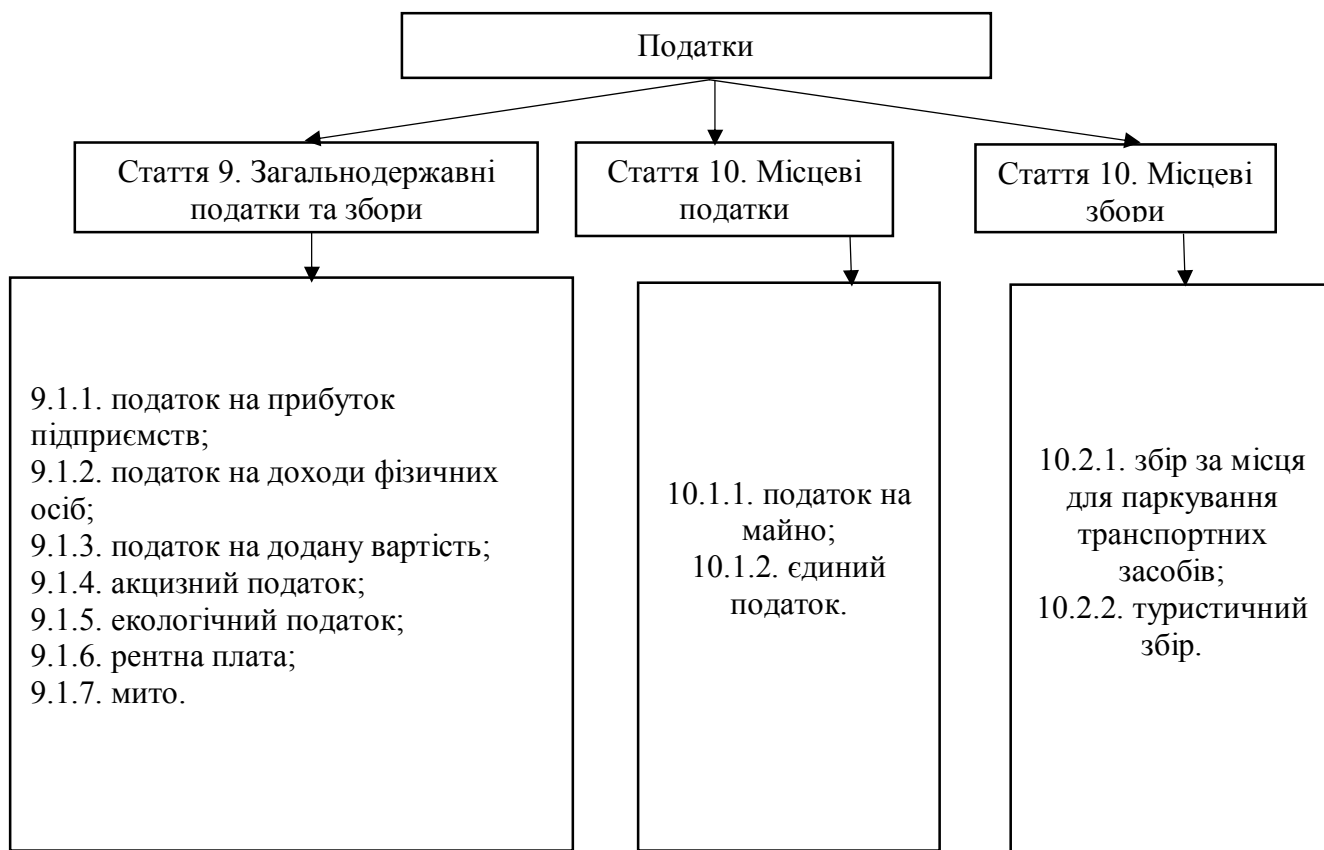

Рис. 1. Загальнодержавні та місцеві податки і збори

Оплата податків і зборів в Україні відбувається в грошовій формі в національній валюті України, в готівковій або безготівковій формі, крім випадків, передбачених Податковим Кодексом або законами з питань митної справи. Порядок оплати податків і зборів встановлюється Податковим Кодексом або законами з питань митної справи для кожного податку окремо.

В українському законодавстві передбачено кілька способів сплати податків – звичайна система оподаткування, спрощена система оподаткування (єдиний податок), фіксований сільськогосподарський податок і спеціальний торговий патент. Від правильного вибору способу оподаткування залежить ефективність бізнесу, величина прибутку, яку може отримати підприємство.

Зрозуміло, неможливо, тільки виходячи з податкових ставок, прорахувати доцільність використання конкретної системи оподаткування. Для оптимізації оподаткування в Україні необхідно враховувати податкові пільги, специфіку оподаткування окремих операцій, форми

розрахунків, які плануєте застосовувати з постачальниками і клієнтами, систему оподаткування контрагентів підприємства, і інші фактори.

Таким чином, податки сприяють вирішенню різних соціальних завдань: захист низькооплачуваних осіб, перерозподіл доходів для забезпечення соціально незахищених верств населення та здійснення ефективної демографічної політики.

Література

1. Податковий кодекс України : від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – Ст. 3248.
2. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” // Верховна Рада України від 16.06.2013р.
3. Бадида М.П. Україні потрібна ефективна система оподаткування// Фінанси України, 2009, №8, с.120-124.
4. Іванов Ю.Б. Альтернативні системи оподаткування [Текст]. Монографія / Ю.Б. Іванов. – Харків : Торнадо, 2003. – 517 с. – 300 пр. - ISBN 966-635-421-7
5. Система оподаткування та її інформаційно-облікове забезпечення: навч. посіб. для студ. вузів / П.М. Гарасим, О.М. Десятинне, Г.П. Журавель та ін. — К. : Професіонал, 2011. — 736 с.